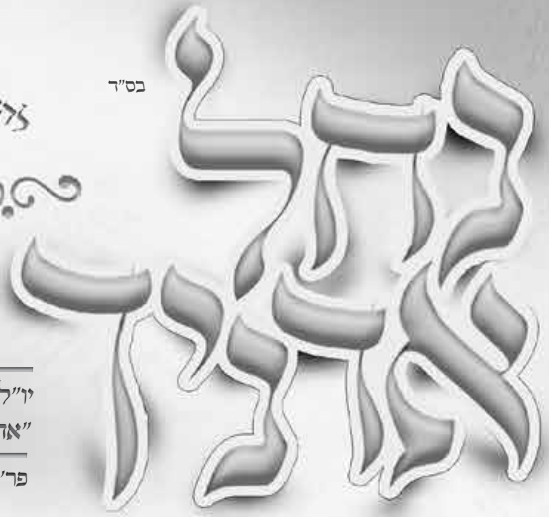

להנחלת נועם תורה והסידור
מנחה היוצא מערך

בס"ד

יו"ל ע"י התאחדות האברכים
"אדנים לתורה" דחסידי זוטשקא

פר' נשא ויו"ט שבועות תשפ"ב + גליון קנ"ה

גיליון מורהב שלוש שנים לצאת הגיליון

נחל קדומים

דברות קודש ממעיין נבע, כ"ק מרן רבו"ק ז"ע

"בתלת הוי חזקה"

שלוש שנים ליציאת הגיליון...

"חזק חזק ונתחזק" ... נשמע הקול בביהמ"ד בסיום הקריאה, כופלים ומשלשים, כי זאת ידעו הכל, בכל עניין, בשאלת השאלות לפני קצירת העומה, בקדושת קודש קוראים ומשלשים, ובכל דבר שבקדושה שכופלים ומשלשים. יען כי זאת מקובלנו מחז"ל, בתלת הוי חזקה.

ומה נאים הדברים ביותר בחג השבועות אשר בו נאמר בגמ' "בריך רחמנא דיהיב אוריין תליתאה לעם תליתאי על ידי תליתאי ביום תליתאי בירחא תליתאי". תמיד השילוש הוא למעליותא. בתלת הוי חזקה.

ומה נחמד להביא את דברי רבינו הנחל יצחק ז"ע בביאור הדברים, מדוע אכן הוי השילוש דבר נעלה כ"כ. הענין בזה הוא ע"ד שאה"כ (קהלת ד' י"ג) והחוט המשולש לא במהרה ינתק, ורמז לנו אותו גלילאה, שהתורה נתנה לנו כחוט המשולש, הן מצד התורה שיש בה תורה נביאים וכתובים, והן מצד מקבלי התורה שהם עם תליתאי, שיש בהם כהנים לויים וישראלים, והן מצד משה רבנו שהי' שלישי לבטן אמו, והן מצד הזמן, ביום תליתאי בירחא תליתאה.

להורות נתן שהתורה לא ינתק מאתנו לעולם, בשום בחינה ובשום אופן, הן מצד התורה גופא, לעולם לא תהי' מניעה להשתייכותה אלינו ח"ו. ולא מצד מקבלי התורה, שלא יוכלו פעם להסתגל אל התורה ח"ו. ולא מצד המנהיג והמלמד, שלא יוכל להשפיע תורה לישראל. ולא מצד הזמן, שיהי' זמן קשה שלא תהי' בו אפשרות להתקשר אל התורה. כי כל אלו הבחינות נקשרו בקשר של קיימא אל קבלת התורה, כך ששום סיבה לא תבטל את קבלת התורה.

***

כלפי מה הדברים אמורים. כאשר עומדים אנו בחסד ה' בישועתו עלינו בסיום השנה השלישית לצאת גליונו הנאדר והנהדר נחל אדניך, אשר אשד נביעתו מרווים את הצמאים לדבר ה' אשר רבים הם האומרים מי יראנו טוב ועתה מצאו את שאהבה ואיוותה נפשם, גליון מלא וגודש בתוכן נפלא ומרהיב, באיכות ובכמות.

חשיבות רבתי יש לכל פרשת דרכים וציון דרך אשר עובר על כל דבר חדש, ובפרט על גליון אשר רבה השקעתו מידי שבו. כל ציון דרך שכזה מעיד בקדושה משולשת, ובחזקה ברורה כי אכן איתן הוא הנחל, וחזקה נביעתו, אשד מפליו לא ישבותו ולא יכזבו מימיו. גם כי יעבור עליו כל ההפוכות החיים יסובבו סביביו צרי, והוא יסובב על ציריו ומסיבובו לא ימוש, בעוז ימשיכו מימיו לפכות ולהשקות בעליצות את כל צמאי חסדיו.

המשך בעמוד ד' <<<

וקיומה, מיד בא תוהו ובהו והפקרות לכל העולם, ואפילו אצל אומות העולם הוכר הדב. וכאשר היו ישראל ברוממות המדרגה, וקיימו את התורה בשלימות, אזי היו הם אור לגויים, ומכל אפסי ארץ באו חכמיהם ללמוד דרך ארץ ונימוסין מדרכי ישראל.

(כ"ק רבינו הנחל יצחק ז"ע)

מהנחה

נחלי אש בקצירת האומר

יסוד התשובה להתחיל מחדש

ועתה אם שמוע תשמעו בקולי (שמות י"ט ה). אמרו רז"ל (ב"ר כ"א ו) אין ועתה אלא לשון תשובה. והטעם בזה, כי יסוד התשובה הוא הקבלה בלב לפתוח דף חדש בחייו, ולהשליך כל העבר מאחוריו. וכמו שכתב רבינו יונה ביסוד התשובה. ולכן "ועתה" הוא לשון תשובה, שמתחיל מעתה לסדר מהלך חייו, בדרכי התורה והיראה.

(כ"ק מרן רבינו הנחל יצחק ז"ע)

כיצד חזרו ישראל לשמוע שאר הדברות

דיבר בקדשו בהר המור יום השביעי זכור ושמור וכל פקודי יחד לגמור חזק מתניים ואמץ כח (זמר יום שבתון). נראה לרמז בזה, דהנה לכאורה קשה במה שארז"ל (שבת פ"ג דעל כל דיבור ודיבור שיצא מפי הקב"ה חזרו ישראל לאחוריהן י"ב מיל, והלא לאחר הדיבור של זכור את יום השבת לקדשו, שנצטוו כבר על השבת, וכן על איסור תחומין, א"כ כיצד יצאו חוץ לתחום שבת. ונהי דעל עצם היציאה יש לומר דהוי אנוסים, מכל מקום קשה כיצד חזרו אח"כ אל הר סיני. (ענין בא"ד אורח סי' שצ"ז סק"א שהביא קו' זו בשם הרק"ה סי' קע"ח).

ונראה לומר, דמאחר שפרחה נשמתן, ומלאכי השרת היו מודדין אותן כענין מדה אשה את בנה, על כן לא הי' נחשב זה להם להליכה גמורה האסורה מה"ת מדין תחום שבת.

זהו שרמז הפייסן "דיבר בקדשו בהר המור יום השביעי זכור ושמור", וא"כ מששמעו את הדיבור "זכור ושמור את יום השבת לקדשו" וחזרו לאחוריהם י"ב מיל, כבר לא יכלו לחזור אל הר סיני. אמנם הרי "וכל פקודי יחד לגמור", פירוש עליהם הי' לשמוע את שאר פקודי השי"ת, וכיצד יכלו לחזור לקבל את שאר הדברות. אמנם שהי' "חזק מתניים ואמץ כח", כלומר שהמלאכים היו צריכים לחזק את מתנם ולדדות אותם כאשר שמדה את בנה, על כן לא עברו על איסור תחומין במה שחזרו אל המחנה.

(כ"ק מרן רבינו הנחל דוד ז"ע)

א. מאמר חז"ל זה נדפס כאן בספר בקיצור לשון כדלהלן: 'ואמר רבי יהושע בן לוי בשעה שעלה משה למרום לקבל התורה אמרו מלאכי השרת רבש"ע תנה הודך על השמים, החזיר להם משה כלום למצרים ידתם וכו', ויש להבין וכו', ע"כ. ולפנינו הוא לשון חז"ל כמובא בגמרא. ב. ז"ל: 'אורייתא כולה סתים וגיליא, כמה דשמא קדישא סתים וגיליא, בגין דאורייתא כולה שמא קדישה היא ועל דא איהי סתים וגיליא', ע"כ.

יותר יאות ליתן התורה הקדושה בלבוש גשמי

ואמר רבי יהושע בן לוי" בשעה שעלה משה למרום אמרו מלאכי השרת לפני הקב"ה רבונו של עולם מה לילוד אשה בינינו, אמר להן לקבל תורה בא, אמרו לפניו חמודה גנוזה וכו' אתה מבקש ליתנה לבשר ודם וכו', תנה הודך על השמים (תהלים ח' ג), אמר לו הקב"ה למשה החזיר להן תשובה וכו', אמר להן למצרים ידתם לפרעה השתעבדתם תורה למה תהא לכם, מיד הודו לו להקב"ה שנאמר (שם פסוק י') ה' אדונינו מה אדיר שמך וגו', ואילו תנה הודך על השמים לא כתיב (שבת פ"ח ע"ב - פ"ט ע"א). ויש להבין, ומעיקרא מה סברו בזה שבקשו ליתן להם התורה.

והענין דידוע אשר מצוות לעניני תורה הקדושה הי' רק לבוש, והכל הוא צרופי שמות ית' (זוהר פרישת אמו, ח"ג צח ע"ב), ולנו ניתן התורה הקדושה בלבוש השייך אצלנו (ענין רמב"ן בפתיחה לפירושו עה"ת), ומלאכי השרת בקשו ליתן להם בלבוש רוחני, כפי מה שהם, ואחר כך הודו שיותר יאות ליתן התורה הקדושה בלבוש נגלה לשייך לבני אדם.

(רביה"ק ר' מרדכי מנדבורנא ז"ע)

אהבת ה' כמתנה בתחילת העבודה

כדי להגיע אח"כ ליראה עילאה

כה תאמר לבית יעקב ותגיד לבני ישראל (שמות י"ג א). הנה אנו רואים החסידים הנערים שמתפללים בהתלהבות ועוסקים בתורה ועדיין הם רק בבחינת 'יעקב', והשם יתברך שולח בלבבם אהבתו ית', שבחינת 'אמירה רכה', ואחר כך מאותה אהבה הם באים ליראת ד', יראה עילאה, להיות בבחינת 'ישראל', כדרך התינוק כשמתחיל ללמוד, המלמד מראה לו אהבה וחיבה יתירה, ואחר האהבה ו'מורא רבך כמורא שמים' (אבות ד' ב').

זהו כה תאמר לבית יעקב לאותן שהן בבחינת 'יעקב' עדיין, שולח להם השם יתברך אהבתו בחינת 'אמירה רכה', בכדי ותגיד לבני ישראל שעל ידי זה יזכו לדבק עצמם ליראתו יתברך, בחינת 'ותגיד, דברים הקשים כגדין, ואז יהי' בבחינת 'ישראל'.

(רביה"ק ר' מרדכי מנדבורנא ז"ע)

קבלת התורה הוא קיום העולם ברוחניות ובגשמיות

תנאי התנה הקדוש ברוך הוא עם מעשה בראשית ואמר להם, אם ישראל מקיימין התורה אתם מתקיימים, ואם לאו אני מחזיר אתכם לתוהו ובהו (שבת פ"ג). עלינו לזכור שע"י קבלת התורה בכל שנה ושנה אנו מקיימים את העולם, שהרי לולא קבלת התורה, הי' חוזר העולם לתוהו ובהו.

יש גם בחינת תוהו ובהו ברוחניות, שולולא קבלת התורה, העולם כולו נעשה שומם מבחינה רוחנית. וראינו זאת בעינינו, שכאשר הי' לישראל חולשה בקבלת התורה

”הכנה לקבלת התורה”

לברכת הכהנים.

וכתב זקה"ק בנחל יצחק עה"פ כה תברכו את בני ישראל, הדכוונה "כה" היא, דיברו את בני ישראל כמות שהם, בלי חשבונות כיצד מדרגתן, כיון שהם בני ישראל, וע"ז אמר הקב"ה ושמו את שמי על בני ישראל ואני אברכם שהקב"ה יסכים ויחתום על ברכתם, דהרי הכהנים אינם יודעי צפונות לדעת לבו של כל אחד מישראל, אם מעשיו הגונים ואו חלילה להיפך, אלא שהקב"ה חפץ שנתברך כמות שאנו כי הרי אנו בני ישראל, וכל יהודי בפנימיותו חפץ לעשות רצון קונו.

ויש לרמז זאת בענין המנחת העומר שכמו שהיתה בודקת את ישראל אם מעשיהם הגונים, כמו"כ היתה מגלה שבפנימיות איש ישראל הוא מקושר להשי"ת וחפץ לעשות רצון קונו. ואך שקר ענו במ, אם כלפי חוץ נראה ה' כאלו סטו מדרך היראה, הרי שימי הפרישות של ספירת העומר גילו פנימיות לבנם שטהורים הם, וראויים הם לברכה.

ועל כן נקבל על עצמינו כלוננו יחד מעט פרישות, לבל נהיה שקועים ח"ו בעוה"ז ושנקדש ונטהר את עצמינו, כי הרי עיקר המעלה של קבלת התורה היא הטהרה והיראת שמים שקדמה לקבלת התורה, כמבואר בגמ' (עבודה זרה ג.) אמר ר"ש בן לקיש מאי דכתי' ויהי ערב ויהי בוקר יום השישי מלמד שהתנה הקב"ה עם מעשה בראשית ואמר אם ישראל מקבלין את התורה מוטב ואם לא אני מחזיר אתכם לתוהו ובוהו, ופירש"י כוונת הדרשה היא מ' ה' שיש ה'א יתירא לדרשה דכל מעשה בראשית תלוי בשישי בסיון אם יקבלו ישראל את התורה, והק' בתוס' (ד"ה יום השישי) דתימא למ"ד בשבעה לחודש נתנו עשרת הדברות מאי יום השישי והלא בשביעי בסיון ניתנו, ובמהרש"א תי' ע"ז בהקדים מה שיש להקשות על מה שקבע השי"ת את חג השבועות ליום החמישי מן הספירה, והלא קבלת התורה היתה ביום נ"א, ותי' דלפי שלא היו ישראל ראויים לקבל את התורה עד שיטהרו ויקדשו את עצמם מטומאת מצרים כי יראת חטא קודמת לחכמה, וע"כ היתה הספירה במספרים קדושים שבעה שבועות וחמישים יום, ולפי שביום נ' נגמרה הטהרה והיו ישראל כלי ראוי לקבל את התורה, קבע הקב"ה אותו יום לחג השבועות כי טהרה ויראת חטא היא במעלה גדולה אצל השי"ת יותר מן חכמת התורה, ובוה מיישב קו' התוס' דאף למ"ד ב' בסיון ניתנו הלוחות עיקר שמחת החג היא על מה שנעשה בו' בניסן

הנה אנו עומדים קרוב כ"כ לנעילת ימי הספירה, אחר ג' ימי הגבלה, ושבע שבועות שנתן לנו השי"ת במתנה לטהר את נפשוננו, ובושה תכסה פנינו כאשר אנו עדיין רחוקים כ"כ. והרה"ק משינאווא ז"ע כאשר היה על חג השבועות אצל הרה"ק רבי ר' הערשלי מרימונו זי"ע והיה זה ממש עם דמדומי חמה של ערב שבועות, היה שבור בלבו לשברי שברים כדרכם של צדיקי אמת אשר לרום מעלתם תמיד רואים שפלות עצמם, וכשאמר הרה"ק ר' הערשלי דברי תורה על הכתוב בפרשה (ב) נשא את ראש בני גרשון גם הם לבית אבותם, ובא לרמז שיש לתת נשיאות ראש אף לאותם שמרגישים בעצמם מגורשים ומרוחקים מהשי"ת, והטעם הוא לבית אבותם דבזכות שאנו בניהם של אברהם יצחק ויעקב אבותינו הקדושים, הרגיש הרה"ק משינאווא כאילו נמשך עליו טל של התחזקות. ועל דרך זה יש לכל אחד מאיתנו לחזק את עצמו כאשר אנו עדיין באמת רחוקים ומגורשים, צוה הקב"ה "נשא את ראש", ובפרט עתה שאנו עומדים לקבל את התורה, והתורה מקפת כל אחד ושייכת לכל אחד מישראל בכל מצב שהוא וגם אנחנו מיועדים לקבל את התורה. ומבואר בספה"ק דמה שיצא נשמתם בקבלת התורה יש בזה הוראה לדורות שכל אחד מישראל יכול בחג השבועות להתחדש ולהיות כתינוק שנולד, וע"כ נקבל על עצמינו לתקן את מעשינו ולטהר את נשמותינו.

והנה פרשתן עוסקת בענין פרשת סוטה ואח"כ פרשת נזיר ואח"כ פרשת ברכת כהנים, וארז"ל דלהורות בא הוראה סוטה בקלקולה זיר עצמו מן היין, ולעניינינו בא לרמז, דהנה ביום הראשון של ימי הספירה ממחרת השבת הביאו את מנחת העומר הבאה מן השעורים שהיא מאכל בהמה, המכוון כנגד מנחת סוטה שבאה אף היא מן השעורים, כי מנחה זו באה בתחילת ימי הספירה לבדוק אותנו בנבכי נפשנו אם מעשינו מתוקנים כדבעי, והאם לא נגורנו במעשינו אחרי הנפש הבהמית. ולאחר התבוננות כשוראים סוטה בקלקולה, דהיינו שמבינים את הקלקול הנורא שהנפש הבהמית גרמה בעוה"ה, באה פרשת נזיר, להורות לנו הדרך לתקן את אשר עוותנו, שיש לנו לקבל על עצמינו להטור מן הגשמיות ולנהוג בפרישות, שלא נהיה שקועים כ"כ בהבלי העולם בזה, דזוהי עבודת הספירה, ואחר עבודה זו באה "ברכת הכהנים", דכאשר יהודי מתאמץ ואפי' במעט פרישות וחפץ להתחזק בדרכי הקדושה, הרי הוא זוכה תיכף

שהגיעו לשלימות הטהרה, ומבואר דעיקר השמחה בחג השבועות היא על קבלת הטהרה.

וביותר י"ל הדנה ה' לישראל קודם קבלת התורה אמצעי להתבונן ענין זה, דהרי אותו יום נ' הוא אותו היום שהוסיף משה מדעתו (שבת פז.) כדי שתהא קבלת התורה בטהרה בשלימות, וא"כ אותו יום שבאו לשלימות הטהרה הוא אותו יום שהוסיפו פרישות על עצמם, וע"ז אנו שמחים בחג השבועות הזה.

וע"כ הבה נא נקיים את ימי השבועות האלה, שלא נאבד ח"ו סגולת טהרת ימי הספירה, לקבל על עצמינו להתחזק יותר בענייני טהרה ופרישות, וכן נקבל על עצמינו לקיים את כל דברי התורה הקדושה בשלימות, בלי שום שיור ח"ו, והרי אין מי שיכול לפטור את עצמו ולומר שמצוה פלונית אינו יכול לקיים, או מצוה פלונית קשה היא עד מאד, אלא כל מצוה ומצוה ניתנה לכל אחד ואחד מישראל כי השי"ת נתן לכל יהודי באשר הוא כוחות לקיום המצוות כפי מה שהוא צריך, וכמאמר רבא בגמ' עה"פ תומת רשעים תנחם, וכמש"ש רש"י ז"ל, שהלכנו עמו בתמימות ואמרנו נעשה ונשמע, כי ידענו שלא יטענו בדבר שאין אנו יכולים לעמוד בו, וא"כ כל מצוות התורה ממש, יש לכל אחד הכוחות לקיים בשלימות. והו עיקר קבלת התורה, לקבל החלטה גמורה לקיים כל התרי"ג מצוות.

והנה אנו עומדים ממש ברגעים האחרונים של ימי הספירה של שבע השבועות שהם ז' נקיים של טהרה, וע"כ נקבל על עצמינו להישמר בקדושה וטהרה ולתקן את מידותינו, שתהא מידת ה'חסד' שלנו בלתי לה' לבדו, ושתהא מידת ה'גבורה' שלנו בלתי לה' לבדו, ושתהא מידת ה'תפארת' שלנו בלתי לה' לבדו, ותהא מידת ה'יצחק' שלנו בלתי לה' לבדו, ושתהא מידת ה'הוד' שלנו בלתי לה' לבדו, ושתהא מידת ה'יסוד' שלנו בלתי לה' לבדו, ושתהא מידת ה'מלכות' שלנו בלתי לה' לבדו, והרי עתה הוא היום שהוא כנגד מידת מלכות שבמלכות, וכת' מלכותך מלכות כל עולמים וממשלתך בכל דור דור, והרמז בוה שבתוך כל ההעלמות יודעים אנו ש"אתה הוא מלכנו" ואנו ממליכים אותו בכל דור דור, אפילו בדור שיש בו העלמה והסתרה הכי עצומה, כמו דור עקבתא דמשיחא.

ויהי"ד שזכנה להתקדש ולטהר בקדושה של מעלה ולקבל את התורה ושיקויים בנו ותגלה ותראה מלכותו עלינו בזמן קריב בביאת גוא"צ אמן.

(של"ס שב"ק ערב שבועות תשע"ט)

כשאמר לו הקב"ה רד העד בעם, היה תמה מאד, ואמר להקב"ה למי עוד לירד ולהעיד בעם, הא לא יוכל העם לעלות מפני שכבר העדותה בנו וגו' והיאך באפשרי לעבור חלילה על דבריך ומצותיך. והשיב לו הקב"ה לך רד, פירוש רד נא ממדרגתך העלה והנשגבה ותראה שבקל יכולים לעבור גם את פי ה', ולכן ישראל שהם למטה במדרגה יכולים לעבור את פי, וצריך אתה לירד ולהעיד בעם ולזרום שנית לבל יעלו בהה.

(הרה"ק הר"ב ממעוזיב' זי"ע)

אתפשטותא במשה בכל דרא ובכל נפשא

משה ידבר (טו, טז). 'דיבר' אין כתיב כאן רק 'ידבר' לשון עתיה. כי עתיד הוא בכל דור ודור לדבר עם כל אחד ואחד, לכל מי שבא ליטרה ולקבל עליו עול תורה מדבר משה עמו.

והאלוקים יעננו בקול, להכניס הקול בהדיבור ולייחד הקול עם הדיבור והמחשבה. וצריכין מאד לשמוח בקבלת התורה כי כאו"א מקבל לפי כחו וערכו, וצריך להאמין כי בודאי עתה ישוב מאולתו ויזדכך ויהיה זן.

(בית אהרן)

משה להוסיף או לגרוע. וי"ל, מי שעושה עם חברו תנאי ורוצה שיתקיים התנאי צריך לעשות תנאי כפול. אמר הקב"ה לישראל: **"עתה אם שמוע תשמעו וגו' והייתם לי סגולה"**, וחשב משה אולי יש להוסיף תנאי או להשמיט ענין ה'סגולה', אמר לו הקב"ה **"לא פחות ולא יותר" אמור להם בלי תנאי כפול** כי אפילו אם ח"ו לא ישמעו בקולי יהיו עם סגולה.

(הרה"ק מקאצק זי"ע)

משרע"ה לרום מדרגתו לא הבין היאך יכולין לעבור את פי ה'

ויאמר ה' אל משה לך אל העם וגו' והגבלת את העם וגו' (טו, טז). **ויאמר ה' אל משה** רד העד בעם פן יהרסו וגו' **ויאמר משה לא יוכל העם לעלות אל הר סיני כי אתה העדת בנו לאמר הגבל את ההר וגו' ויאמר אליו ה' לך רד ועלית, וגו' (שם כא-כג).** והקשה ז"ל, למה אמר הקב"ה פעם שנית לך רד. הא כבר אמר לו 'רד העד בעם'.

ותירץ כי משה רבנו שהיה במעלה גדולה ורומה וגודל השגתו באלוקים חיים, היה חזק מאד במצוותיו לקיימם, ולא הבין היאך יכולים לעבור את פי ה' חלילה, לכן

ערבי נחל אמרים ערבים ממאורי החסידות

ערבי נחל

ע"י אחרות נוצחין היצר
ויחן שם ישראל נגד ההר (ט-י). כאשר ישראל הם בבחינת "ויחן" לשון יחיד, שהם באחדות כאיש אחד בלב אחד, אזי "נגד ההר" יכולים לעמוד נגד היצר הרע שנמשל להה.

(אמרות משה-קאברין)

צריך האדם לזנוח מעשיו לא טובים ולהתחדש כנשר

ואשא אתכם על כנפי נשרים (ט-י). כנשר הזה שנקרא "נשר" על שם שנוצותיו נושרים לעתים מזומנות ומתעטת כל פעם מחדש בנוצות וכנפיים חדשות, כך יהודי צריך להיות מחונן בסגולה זו, להתנער בכל עת מצוא מקליפות וזוהמא שנדבקו בו בעבר ולעטות מעיל צדקה חדש כתינוק שנולד. רק לא להיסחף במחשבות תוגה על מעשיו שקלקל ולשקוע בתהום הייאוש חלילה. וכך יוכל לקבל התורה, וזהו שאמר הכתוב, על סמך תכונה זו של הנשר "ואביא אתכם אלי".

(באר משה - קאזניץ)

סגולתן של ישראל אינה תלויה בדבר

אלה הדברים אשר תדבר אל בני ישראל (ט-י). וברש"י "לא פחות ולא יותר". כבר הקשו המפרשים, וכי חשוד

"יום אשר עמדת בחורב"

דלת ביהמ"ד נטרקה בקול גדול, אם כי לא נשמע קולה מחמת המיית הלימוד הגועש שעלה מחלונותיו. "איני יכול עוד", הליט אלישע את פניו בידיו, ולא הצליח לעצור את אשד הדמעות שפרץ מעיניו.

*

הימים שלוש ימי הגבלה בעיירה ליאזני. זה כי יגיע לשוק בימים אלו ידמה בעיניו כי הגיע בעיצומו של שבת קודש, או למצער יום הכיפורים. כי כן היה בימים מקדם בשלושת ימי הגבלה, בתי המדרש היו מלאים עד אפס מקום בצורבים ותלמידי חכמים שישבו ולמדו בעוז. ואליהם הצטרפו אף אנשי המעשה אשר במשך השנה שולחים ידם במסחר לפרנסתם, אך בימים אלו השתנו הכל, ואף הבעלי בתים היו סוגרים את בתי העסק והחנויות על מסגר ובריה ואצים לביהמ"ד להכין את נפשם לקראת היום המקווה קבלת התורה.

היו התלמידי חכמים מתנצחים בעמקה של עיון התורה זה עם זה. לצד מורי הצדק שישבו עם משקפיים מוגבהות כלפי מצחם כשפניהם תחובות ב'שו"ע מגיני ארץ' גדול ממדים. בירכתיים התקיימו שיעורי עין יעקב לבעלי הבתים. ואף במערב נצפו הסנדל והחייט לצד שואב המים והפחח מתנועעים קצובות על תהילים-ע"ט בלוי.

*

אדמוני וחיבי היה 'אלישע בעל עגולה'. כל אחד בעיירה חיבבו עד מאד, ונהנו להשתמש בשירותיו בנסיעות בעיירה ומחוצה לה. איש פשוט היה אלישע. ללמוד לא ידע, בקושי ידע לקרוא תהלים בנעימה, ולישב בשיעור עין יעקב כפי הבנתו. אך אהבת התורה בערה בו. תמיד היה מביט בקנאה על תלמידי החכמים הרכונים על ספריהם ועיניו יוצאות מחוריהן, ומבלי משים הי' לוחש לעצמו "לוואי יהי חלקי עמהם". אך כאמור יותר מקריאת תהלים ומעט עין יעקב לא היה בחיקו של אלישע יותר.

בשלושת ימי הגבלה היה אלישע אף הוא מכניס את סוסו הישיש לאורוותו, מאפסן את העגלה, ומצטרף בחדווה אל כל החבורה בביהמ"ד. היה פותח את היום בקריאת תהלים מתונה ומתוקה, לעת צהריים היה מסיים ופורש לביתו לטעימה ומנוחה קלה, אחר הצהריים הי' יושב בשיעור עין יעקב עד מנחה ומעריב, ולאחר היה מקנה בשנית באמירת ספר תהילים. כך היה מכים את עצמו לקבלת התורה.

*

היה זה ביום השני לשלושת ימי הגבלה, אלישע היה בעיצומו של אמירת תהילים ומזוית עינו הבחין ברבי יעקל דיין שמצוי היה בשיאה של ריתחה דאורייתא עם עמיתו ר' זאנוויל - שוחט, כאשר עיניו זהרו בשמחה של תורה, ופיו נדמה כמעט כנוסף יר מרוב מתיקות ועריבות התורה.

אלישע מעיף מבטו הלאה, ורואה שורות שורות של צורבים צעירים יושבים עם חברותא ולומדים במתיקות ומתווכחים בעומקה של תורה. הוא עצם את עיניו ושמע את קול התורה שהדהד בביהמ"ד כקול אדוות גלי הים המתנפצים אל החוף.

דיי! - הוא אטם את אזניו באצבעותיו לשמע הצעקה, ואחר רגע חלחלה ההכרה בו שהוא הוא

הצועק. ליבו נפל באחת. ובכי מר פרץ מגרונו. הוא בורח מביהמ"ד מליט פניו בידיו, הדלת נטרקת אחריו והוא מוצא את עצמו ב'פוליש' עומד וממרר בבכי. טאטע, מה יהיה אתי. 'א שטיק קלאך' איני יכול ללמוד כלום. ואני מביט בקנאה על הלומדים השוחים בים התלמוד ומרגיש זו ומנוכח, וכי עמדו רגלי על הר סיני?! הוא שואל, ואחר רגע מתעשת ורץ כלפי מעלה לחדרו של הרבי.

*

הרבי הבעל התניא ישב בחדרו. היולנות הכבדים היו מוגפים, ורק העששיות שבכותל האירו בעור עמום וחור את פני החדר. את כובד הראש היה ניתן למשש בחלל החדר ביד, לא סתם ימים הם, שלוש ימי הגבלה בצילו של הענק בענקים הר' בעל התניא.

הגבאי נכנס לחדר בפסיעות מרחפות, ובחשש ניגש לרבי שננער ושאלו למבוקשו. "עומד כאן בחוץ אלישע... - בלע את רוקו באימה. "אהה אלישע" - אורו פני הרבי ועודד את הגבאי להמשיך. "אמרתי לו שהרבי לא מקבל בשלושת ימי הגבלה יען הוא יושב על התורה והעבודה כהכנה לקבלת התורה, אך הוא בוכה וצועק במר נפשו שמוכרח הוא להיכנס, אולי הוא בא על עניין של פיקוח נפש" - מסיים הגבאי, ונושם נשימה ארוכה. "אכן, פיקוח נפש יש כאן" פוסק הרבי "הכנס אותו".

אלישע נופל ארצה לרגלי הרבי בבכיות רמות. רבי, וואס וועט זיין מיט מיר די סוף? אני מרגיש כ"כ רחוק ומנוכח מהתורה הק', באיזה פנים אגיע לשבועות? אני בטוח שלא עמדו רגלי על הר סיני! - הוא קובע בביטחון. "כי אם כן איך אני כ"כ רחוק מהתורה?!" - הוא שואל ואשד הדמעות פורץ שוב.

"איי יי לישע לישע טעייער", פונה אליו הרבי בחום. "חלילה לומר כן. כל ישראל עמדו על הר סיני ושורש נשמתם מתחת כסא כבודו". רבי, אני מכיר את כל המימרות הללו, בוכה אלישע במר נפשו, "אך איני מאמין שעלי זה נאמר". "אתה יודע מה?" שואל הרבי. "קום נאר אָהָער לישע, בא ואראה לך דבר פלא", הוא מושך את אלישע אל החלון ומסיט באחת את הפינגאנג.

אלישע נדהם למראה עיניו. את תמונת הנוף הרגילה של העיירה ליאזני החליף נוף מדברי עז, את השדות הירוקים החליפו הרים גבוהים ובאמצעם הר גדול מתנשא לרום מכוסה כולו בצמחיה מלבבת, ותחת השמיים התכולים הרגילים הוא רואה אש מתלקחת ענן כבד ולפידים. ויהי קול השופר הולך וחזק מאד. אלישע לא האמין למראה עיניו ונשמתו נעתקה מפיו. "אני רואה כעת את מעמד הר סיני?" הוא שואל את הרבי בפחד. "אכן" נענה הרבי בעיניים מאירות מהססה אותו לשמע הקול הולך ומשתפך מן ההר נחלק לשבעים לשונות והולך ובא מן הישימון, "אנוני ה' אלוקיך".

אלישע מביט באלפי רבבות ישראל עומדים למרגלות ההר ומקבלים את התורה בקולות וברקים, והנה הוא כמעט מתעלף כאשר הוא רואה דמות צנומה עומדת סמוך לה, מתנענעת בדבקות ומרימה אל על את פניה שולחת קדימה את זקנה האדמוני הקצרצר. "זה אני לישע" הוא שואג באימה כאשר הוא מזהה את עצמו בין העומדים למרגלות ההר. "אכן אכן, מיין טייער קינד" נענה הרבי בחום ומקיף את היולין...

הרה"ג ר' יהושע לאנגויער שליט"א

להפסיק את הלימוד בשביל עניית אמן

אדם שמגיע לבית המדרש בבוקר, קודם התפילה, ויש שם אנשים שלומדים קודם התפילה, האם מותר לו לגשת לאחד שלומד שיענה לו אמן על ברכות השחר. או מכיון שהם לומדים, אין ראוי להפריע באמצע הלימוד שיענה אמן, למרות שזה מצוה.

כמו כן יש לשאול, האם מותר לומר ברכות בקול רם, כאשר יש אנשים שלומדים בסביבה, ויצטרכו להפסיק בלימודם, ומה הדין באחד שבאמצע הלימוד או באמצע התפילה שומע ברכות מאחד שמברך בקול, האם צריך להפסיק ולענות אמן?

תשובה לשאלה משבוע שעבר

השאלה בקצרה: כאשר מדליקים נרות בליל יו"ט עם גפרור, האם אפשר להניח על משטח ישה, או שאין להניחו, כי זה מכה את האור?

תשובה: נאמר במסכת ביצה (דף כב ע"א) הנותן שמן בנר חייב משום מבעיה, והמסתפק ממנו חייב משום מכה. וכתבו בתוס' (ד"ה והמסתפק ממנו) אינו ר"ל מפני שממהר כיבוי, דלא הוי אלא גרם כבוי וגרם כבוי ביום טוב שרי... אלא היינו טעמא הואיל דבאותה שעה שהוא מסתפק ממנה מכבה קצת ומכסה אורו, דלא יכול לאנהורי כולי האי כי איכא שמן מועט בנר, ולכן נראה ככבוי. כלומר הטעם שאסור להוציא שמן מהנר ביו"ט, משום כשמוציא שמן, אור הנר נכה, וזה נחשב לכיבוי.

וכן כתב במשנ"ב (סימן תקי"ט ס"ק ד') שאסור לקחת מן השמן שבנר בשעה שהוא דולק, דכיון שמסיר שמן מעט מהנר, על ידי זה כהה אורו קצת, והרי זה כמכבה.

ולכאורה בהנחת הגפרור על משטח, יש גם כיבוי שממהר את הכיבוי, ובעיקר שמכה את אורו, וכתב מרן הגרש"ז אויערבאך זצ"ל בספרו מאורי אש (חי"ב עמוד תפ) שמשמע בתוס' (שם ד"ה איך) שהנחת פתילה בוערת על הקרקע, זה היתר גמור, ולכן אין צריך לעשות תחבולה איך להחזיק בגפרור שידלק עד הסוף. גם רגלין להדליק גפרור ביו"ט כשהשלהבת היא למטה, והופכין אותו אח"כ, או מישירים אותו אע"ג שמקטין בכך את השלהבת ומאחר את הכיבוי. ומזה מוכח שהאיסור להכהות את האור הוא לא איסור עצמי של מכה, אלא האיסור של הסתפקות בשמן הוא משום שממהר את הכיבוי שידלק פחות זמן, אלא שלא תאמר שזה גרמא, ולכן כתבו התוס' שגם כעת כבר מתחיל להכהות את האור. אבל עצם כיהוי האור, אין בו איסור של מכה, והאיסור הוא רק מה שדולק פחות זמן, יעו"ש.

מבואר בדבריו שלהניח גפרור על משטח ישר הוא היתר גמור. ומה שבהנחת הגפרור גורם שזה יכבה מהר יותר, יש לומר מכיון שלפעמים ממשיך לבעור עד הסוף, אין לחוש, כיון שאינו פסיק רישא שיכבה.

אמנם יש לציין שבמוצאי שבת נחלקו הפוסקים אם מותר להדליק נר מיוחד עבור הבדלה, דעת מרן הגר"ש אלישיב זצ"ל שאסור, כיון שההדלקה אינה לצורך יו"ט אלא לצורך מצוה, ואסור להדליק נר ביו"ט לצורך מצוה, [ובש"כ (פרק סב הערה לא) כתב בשם מרן הגרש"ז אויערבאך זצ"ל דצ"ע אם מותר להדליק ביו"ט רק בשביל הידור אבוקה, שהרי למעשה זה רק כדי לברך על אבוקה שמאירה יותר, אבל לא כדי ליהנות מהאור. אולם בתיקונים וגם ומילואים כתב, שמסתבר שגם לצורך הידור של אבוקה מותר, וגם מסתבר דשפיר חשיב צורך קצת, כיון שמאיר יותר טוב, אע"ג שזה רק למצוה], ומצד שני לדעתו מותר לקרב שתי נרות לצורך הבדלה, ואין בזה איסור אחר כך להפרידם. אמנם מרן הגר"ש אויערבאך זצ"ל ומרן הגר"ש וואזנר זצ"ל דעתם שאין לקרב הנרות בהבדלה [יעוין בכל זה בספר יו"ט שני נחלתו פ"א ס"כ].

ולכן נראה שהעצה הטובה ביותר, להכין נר עם שתי פתילות שדולק איזה זמן, ונר זה ישמש כשרביט להדליק את הנרות של יו"ט, ולאחר שהדליק את הנרות של יו"ט יברך עליו ברכת בורא מאורי האש בקידוש, וישאירו על השולחן כדי להוסיף אור, עד שיגמרו.

ובזה מרויח גם שאין צריך לגרום את הכיבוי של הגפרור, ואין צריך להדליק נר מיוחד להבדלה, כיון שהרי חייב להדליק נר לשרביט, וגם אין צריך לקרב את הנרות ולהחזיקם לאחד מאחרי.

כדאי שיטהר!

ליקוטי אמרים * פרק ז'

הצדיקים, כמאמרם ז"ל במקום שבעלי תשובה עומדים אין צדיקים גמורים יכולים לעמוד. הרי גילה לנו סוד מכבשונו של עולם, שהתשובה הנובעת מאדם אשר היה עד הנה בעמקי השאול, במדבר צחיח בלי מים ונפשו שוקקה לאור השם, כי מגודל הריחוק שהיה לו עד הנה, וההסתרה הנוראה שנפשו היתה שרויה בה, היא גורמת ליתרון אור גדול כל כך, עד שצמאון נפשו גדולה היא יותר מצמאון נפש הצדיקים. ואם כן, כיון שהזדונות גרמו לכך שהוא יתגבר כל כך באהבה רבה ועצומה להשי"ת, אז הדין נותן שהם יתהפכו לזכיות.

אמנם זוהי מדרגה רבה וגדולה מאוד, וקשה להגיע עד אליה. ולכן יתחוק האדם, כי אף בתשובה נכונה ואמיתית, שמתחזר בכל לב ונפש על כי רע ומר עוזבו את השם, גם אז ה' יסלח לו, רק שלא יוכל להפוך את הדברי איסור שנגרמו בעטיו להפכם לזכיות.

ברם, חיזוק גדול יש בדברי רבינו כאן במה שהוא מפרט, שהגם שעל כל האיסורים, כדי להעלות ולתקן את מה שפגם לא יוכל כי אם ע"י תשובה מאהבה. שונה מזה הוא האיסור החמור של מי שמשחית זרעו, הגם שגולה עוונו ועמוק הוא בעמקי הקליפות, אמנם אפשר לתקנו ולהעלותו עוד כאן בהאי עלמא ובהאי שעתא ע"י תשובה נכונה וע"י כוונה עצומה בקריאת שמע שעל המיטה, שאז הרי הוא אווז חובר של שתי פיפיות ומשחית את כל המזיקים שנבראו רח"ל בעטיו.

פנחס'ל נער מהרהרוי ושרעפיו, והחושך העמוק שמסביבו מגלים לו שהשעה נתאחרה, ובצעדים זריזים פונה הוא וחוזר לעיירה, לעלות מעלה אחר מעלה בעבודת השי"ת.

אמנם, נפנה פנחס'ל כעת לברר את חלק ה'סור מרע' שיוצא לנו מפרק זה. **"מי שהוא בזוללי בשר וסובאי יין למלאות תאות גופו ונפשו הבהמית, שהוא בחינת יסוד המים מארבעה יסודות הרעים שבה שממנו מדת התאוה, הנה על ידי זה יורד חיות הבשר והיין שבקרבו ונכלל לפי שעה ברע גמור שבשלוש קליפות הטמאות, וגופו נעשה להן לבוש ומרכבה לפי שעה."** הרי זה נורא נוראות למתבונן, מתפעל פנחס'ל. הנפש הבהמית מצד עצמה, אינה כל כך גרועה, היא רק מקליפת נוגה אשר יש בה קצת טוב, אך כאשר נסחף האדם אחר הבהמיות שבה, ואוכל בשביל למלא את תאוות נפשו, הרי הוא למעשה נגרר אחר יסוד המים הרע אשר בו שמעורר את תאוותו והוא לוקח את חתיכת הבשר שלפניו, שעד עכשיו היא הייתה בגדר קליפת נוגע שאפשר לבררה, וכאשר מכניסה לתוך גופו, הרי הוא משלים את נפשו גם את חיות המאכל עצמה לעמקי שלוש קליפות הטמאות שהן נפרדות לגמרי מאור השם. ולא זו בלבד, אלא שאם נעשה חשבון פשוט, שבתוך האדם ישנו כעת חתיכת מאכל שהיא נכללת בדרגת שלוש קליפות הטמאות, הרי נעשו גופו 'לבוש ומרכבה' לשלוש קליפות הטמאות, ששני הגדרות אלו הם דברים שמתאימים את עצמם לפנימיות. ה'לבוש' משתנה ומתאים עצמו לדבר המלוכלך בו, ויותר ממנו ה'מרכבה' שהוא בטילה למי שרוכב בתוכה. א"כ הוא מבטל את הגוף שלו, את בן המלך, אל השלוש קליפות הטמאות שהם הגרועים שבאויביו. נורא נוראות.

אמנם, עדיין יש תקווה מחזק פנחס'ל את עצמו, כי כך אומר הרבי, שנפילה זו היא לפי שעה **"עד אשר ישוב האדם ויחזור לעבודת השם ולתורתו, כי לפי שהיה בשר היתר ויין כשר, לכן יכולים לעלות עמו בשונו לעבודת השם, שזהו לשון היתר ומותר, כלומר שאין קשור ואסור בידי החיצונים שלא יוכל לחזור ולעלות לה"**. כי זהו החילוק בין דבר איסור להיותה האיסור הרי הוא 'אסור' וקשור בעבותים לקליפות, ואינו יכול להשתחרר מהם לעולם, כי אם באופנים מיוחדים שיפרט לנו רבינו בהמשך. אבל דבר שהוא בעצמותו מותר, הרי משוחרר לנפשו, ואף אם הורדנו לפי שעה לעומק הקליפות, הרי בשעה שהוא עצמו מעלה את נפשו לעבודת השם אחר שגם היא ירדה, הרי הוא מעלה עמה גם את שאר דברי ההיתר שנפלו בעטיו אל הקליפות ומחזיר אותם אל הקדושה. רק שנשאר איזהו רשימו של זה, שאת זה יצטרך לתקן ע"י חיבוט הקב.

אבל כאשר נופל חס ושולם לעומק שלוש קליפות הטמאות, על ידי שנכשל רח"ל במאכלות אסורות, או איסורים חמורים אשר נובעים מיסוד המים הרע שבו, הרי הוא התלבש בדברים אשר קושרים ואסורים אל הקליפה, והם נותנים רח"ל חיות לקליפות ולחיצונים, וקשורים בהם ללא יכולת להשתחרר מעולם, עד שיבוא היום שיבולע המוות לנצח, והשי"ת יעביר את רוח הטמאה מן הארץ ויבטלם כליל, ואז כל האסורים וקשורים בחבלי ועבותות שואו אל הטמאה, יצאו בכשרות ויחזרו ויעלו אל הקדושה.

ברם, ישנו עוד דרך שבה אפשר להעלות את האסורים בעמקי הקליפות, עוד קודם ביאת המשיח, **"זהו דרך קשה שאינה נתונה לכל אחוה, והיא על ידי תשובה גדולה שאז זדונות נעשים לו כזכיות, והיא ע"י תשובה מאהבה מעומקא דלבה באהבה רבה וחשוקה ונפש שוקקה לדבקה בו יתברך וצמאה נפשו להשם כארץ עיפה וציה, להיות כי עד הנה היתה נפשו בארץ ציה וצלמות, היא הסט"א, ורחוקה מאור פני השם בתכלית, ולזאת צמאה נפשו ביתר עוז מצמאון נפשות**

בין עצי היער מסתובב לו פנחס'ל, ידיו תחובות באבנטו המהודק למתניו, ורגליו משוטטות אנה ואנה. הענפים העבותים מסתירים את קרני החמה, ושתיקה רועמת מתגלגלת בין הגזעים החסונים ממתיקה סוד נלטיפי עץ בעלי צורה מסתורית.

הימים האחרונים עברו על פנחס'ל כימי מלחמה, כאשר אותיות האש שחרט הרבי על קונטרסי הליקוטי אמרים בוערות ומבעירות כל בדל ושביב נפשו השוקקה. וזיקוף העומד על משמר הגבולות, התחיל לבדוק ולחקור אחר כל מעשיו בסדר יומו, לדעת הלנו הוא או לצרינו. האם פעולה זו מקורה מהנפש האלוקית או לכל הפחות מהחלק הטוב של הנפש הבהמית, או שמא, מלכודת טמן לו הנפש הבהמית להפילו ברשתו.

קעת מסתובב הוא תפוס בשרעפיו, מנסה לעשות סדר במחשבותיו ולכלכל את מעשיו בתבונה. עצה עתיקה אשר קיבל מר' לייב, משמשת אותו לעת מצוא כאשר הוא מנסה לבדוק פעולה מסוימת שהוא מבקש לעשות. וכן יעץ לו ר' לייב שיביט הוא על עצמו כאילו הוא אדם זר שבא להתייעץ עמו, או כאיש המתבונן על חבירו ומבקר את מעשיו האם נכונים הם. כי אז על פי רוב יצליח לחתור לנקודת האמת ולהתעלם מהיצר שמנסה לצבוע את הדבר בצבעים מזהירים.

הוא מביט בדמיונו על בן המלך שחזר אחר יום עמוס לעיפיה לביתו, עייף ויגע מרוט ומותש כל מה שעבר עליו באותו היום בין אנשי המדינה הנבערים. והנה, המשרת הניצב לשמאלו ניגש אליו בחיוך מתרפס ומניח לפניו צלחת עמוסה לעיפיה במיני מגדים, ובמתק שפתיים דוחק בו להתחיל לאכול תכף ומיד. פנחס'ל מביט על בן המלך שנעצר על עומדו, מהרהר בדעתו קימעה, ובתקיפות אמר למשרתו, "אתה רוצה שאני אוכל עכשיו?" "כן בוודאי", ענה בלהיטות. "אם כן קח ולך", אמר, והטיח את הצלחת על ראשו ההמום של המשרת הבהמה.

פנחס'ל נהנה למראה עיניו - מוחו. הוא הנהה מעוז רוחו ותעצמות נפשו של בן המלך והחל לחשב מה הם המגרעות והחסרונות אשר יכולים להיות בצלחת פשוטה של אוכל.

קולו של ר' לייב עולה לו בתוך מחשבותיו, כאשר שינן עמו יחד את פרק ז' בתניא קדישא, אשר כמו ספר הוראות מפורט, מבאר ומפרש היטב את הזהירות מהמסלול התלול של הנפילה בעמקי שאול הקליפות רחמנא ליצלן. ראשית מה שכבר דיברנו על המאכלות אסורות והאיסורים אשר חיותם הם משלוש קליפות הטמאות. אחר כך מה שנתבאר, שאפי' כלפי הדברים ה'מותרים' לכאורה, אשר שייכים לקליפת נוגה אשר בו עירוב טוב ורע. הא גופא, דווקא בגלל שקליפת נוגה היא בחינה ממוצעת בין הקדושה להקליפה הלבדיל. אם כן שייך בו הענין שאם נדבקים בחלק הרע של קליפת נוגה, אזי מתאחדים עם השלוש קליפות הטמאות. ומידה טובה מרובה, אם מייחידים ומעלים את החלק הטוב שבקליפת נוגה ע"י כוונה טובה, אז מעלים את הכל לגבהי מרומים.

ולכן, כאשר מתיישבים לאכילת דבר היתר, אז ע"י כוונה טובה, שחושב בשביל מה הוא אוכל, ולאיה צורך ומתכוון לכן באמת, כי בוודאי לא ניתנה תורה למלאכי השרת שלא שייך אצלם אכילה והנאה גשמית, אדרבה, התורה ניתנה לקרוצי חומה, כדי שנוכל להעלות ולברר את חלקי הטוב אשר בקליפת נוגה, ולעשות מהם עטרה לבורא העולמים. ואדרבה, הרי כל כך חפץ רוצה השי"ת שיעשו לו דירה בתחתונים, ואם כן הרי עלינו לעבוד על זה.

"בתלת הוי חזקה"

שלוש שנים ליציאת הגיליון...

המשך מעמוד א' <<

וכאן המקום של שואבי המים אשר לא מאוכזבים הם מנחל אכזב אלא מוצאים תדיר מים לשאוב עדין, להרים כפיהם ולהודות לקל השמיים המקרה במים עליותי ומשלח מעיינים בנחלים, **"עד הנה עזרונו רחמיך ולא עזבונו חסדיך ה' אלוקינו ואל תטשנו ה"א לנצח"**, שנוכה להמשיך תדיר בכל עת ובקביעות בהפצת המעיינות להרוות צמאון עם ה'.

וכאן המקום הודות גם לשואבים עצמם אשר לא חוסכים מאונם ומרצם להוצאת הגיליון ברוב פאר והדר. הלא הם העורכים החשובים שיחי' המשקיעים מאונם ומרצם להשקות העדרים. ה"ה הגה"ח ר' רח רוזנטל שליט"א, הרה"ג ר' חיים גרינפלד שליט"א, הרב מרדכי ראזענבוים שליט"א, הרה"ג ר' יהושע לאנגניער שליט"א, ויותר ממה שמינינו לפניכם כתוב כאן.

ובעת הזאת נישא תפילה כי חפץ ה' בידינו יצליח, להרבות מפעלים לתורה ולהרחיב ולפשט את נתיב המעיינות עוד ועוד לתועלת עם ה', ותחל שנה וברכותיה מתוך השקט ורווח, ונזכה להרבות תורה בישראל ולזכותם במימי הדעת מרבותינו מצוקי הארץ לדורותם. עדי נזכה לנבואה המקוהה כי הנה ימים באים נאום ה' והשלחתי רעב בארץ, לא רעב לחלם ולא צמא למים כי אם לשמוע דבר ה'. ויקיים בנו ומלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים אכ"ה, ונענה יחדיו ונאמר בקול, "חזק חזק ונתחזק".

"מהקדמונים לא קם כמוהו ואחריו על עפר מי יקום"

הצצה מבעד לחרבי היכלי קדושי עליון
על עוצם קדושת הבעש"ט הק', לרגל יומא דהילולא

מעדות תלמידיו הקדושים

הנה ביום חג השבועות הוא יומא דהילולא של אדונו הבעש"ט הק', אשר שינה את פני תבל והחיה את העצמות היבשות בירידתו לעולם. ואין זמן מוכשר מזה לבא אל הקודש לראות מעט מן המעט על שגב גדלותו וקדושתו מי ימלא. וזאת למודעי, שאין לנו כלל השגה ואפי' במעט בהאי עיר וקדיש, ולא בשאר השרפים הקדושים אשר יזכרו להלן. ולא באנו אלא לרומם במעט את ההשגה ולדעת שאין אנו יודעים כלום במדגתם וקדושתם של הני צדיקיא. וזוהי החילוננו בעזר קל עליון.

מובא בתולדות יעקב יוסף בפ' בלק שמורו ורבו של הבעש"ט היה אחיה השילוני [שקיבל תורה ממרע"ה, והיה מיוצאי מצרים ואח"כ מבית דינו של דוד המלך ע"ה, והיה רבו של אליהו הנביא (ורבו של מורי זל"ה הבעש"ט הק')]. ומביא שפ"א כשהיה אליהו הנביא אצל הבעש"ט הק' הגיע אחיה השילוני, ונבחר ונתרע אליהו הנביא מחמת רבו אחיה השילוני. אמר הבעש"ט שאם ח"ו במצב כזה היה נכנס ח"ו מחשבה דקה מהדקה של הנאה או התנשאות, היה מפסיד כל מדגותיו.

והא לך כמה מושגים מי היה רבו של הבעש"ט הק'. הנה מובא בסנהדרין ק"ב ע"א שכאשר היה אחיה השילוני מחדש בתורה, היה אומר דברים שלא שמעתן אוזן מעולם. וכל הת"ח דומים לפניו כעשבי השדה - בחינת צומח! ובשם הגדולים פ' ל"ו דף מ"ב אומר שהיתה מעלתו גדולה משמואל הנביא משורש זיהרא עילא דאדה"ר.

הרה"ק מהר"ש מבעלזא קרא פעם לנכד הבעש"ט בשבועות וא"ל: הבעש"ט הק' היה חתיכת אש שירדה מהשמים בדמות אדם. ובפרי הארץ (מכתב ט) ז"ל: "היו היה דבר ה' ביד הבע"ש לגזור אומר ויקם, אחד היה ומהקדמונים לא קם כמוהו, ואחריו על עפר מי יקום".

ובהיכל הברכה פ' ואתחנן א', שכשהבעש"ט למד עם תלמידיו הק' - היתה אש מלהטת סביבותיהם ומתקבצין מלאכי השרת והיו שומעין הקולות והברקים, ואמירת "אנכי ה' אלוהיך" מפי השי"ת. וזה ידוע ומפורסם הרבה.

מובא בספר אמת ויציב (ח"א ע' רפ"א) שהצמח צדק שמע מהבעל התניא ששמע מרבו המגיד הק' ממעורר ש"י, שהבעש"ט הק' היתה לו כח הראייה שראה ארבע מאות פרסה על ארבע מאות פרסה. וסיים הצ"צ: ולא תאמר שהכונה רק לראיה רוחנית, שזה היה עד בלא שיעור, אלא בראיה גשמית ממש!

מביא בעל השפע חיים מקלונבורג בשם צור החיים, שאחרי תקופת הפורענות של שנת ת"ח ות"ט, ותקופת הש"ץ ימ"ש, הרעישו האבות הק' בשמים ע"ז שבנ"י יוצאים מהדת, והיה התעוררות לגאולה. עד שהכריזו בשמים שיוורידו שוב לעולם את נשמות התנאים והאמוראים הק' למשך זמן מסוים (ונקב את מס' השנים). ואז זרח אורם של הבעש"ט הק' ותלמידיו הק'.

ועוד מובא בספר אמרי דבש שסיפר הרה"ג ר' מאיר אריק זצ"ל (אב"ד טורנא בעל האמרי יושר), שהבעש"ט פעם הגיע לליטא בעיר של מתנגדים, וביקש רשות לדרוש. וכמוכן שלא הסכימו שיהיה ע"פ חסידות. ודרש במשך שלושה ימים רצופים את כל היות דאביי ורבא שבש"ס כולו, והראה בעומק החריפות איך שכל המימרות קשורים ושייכות הכל אחד לשני לשיטתו והכל מתאים זה עם זה.

ומובא בספר גזני ישראל שסיפר הרה"ק ר' ישראל מטשארטקוב ז"ע שהבעל התניא ז"ע היה פעם בעיר של מתנגדים, ואמר שם דרוש נפלא עד שיצאו מכליהם מרוב התפעלות. וא"ל שזה דוקא הוא, אבל רבותיו לא גדולים בנגלה. ואמר הבעל התניא: לא רק שהמגיד הק' גדול בנגלה, אלא שהבעש"ט גדול ממש "כמעט כמו אביי" וא"ל דרוש עמוק מהבעש"ט הק' שלא יכלו להשיגו מעוצם עמקותו.

שגב גדולתו וקדושתו של האמורא אביי

ואחר שראינו האת העדות המבהילה של בעל התניא על אדונו הבעש"ט הק' שהוא ממש כמעט כמו אביי, צריכים אנו לצאת ללקט תחת השולחן מעט פירושים, וטיפה מן הים מן היה האמורא הק' אביי.

הנה אביי היה דור רביעי לאמוראי בבל ותלמיד רבה ורב יוסף (שנחשב עוקר הרים הרויח י"ד). ומזכיר בש"ס שלושת אלפים ומאה פעמים! (ובקונטרס כנסת חקקי ישרון מובא אלף ומאה ושבעים ושבעה הלכות שאמר אביי בש"ס - וקושיית ותירוצים). ואין שלוש דפים בש"ס שלא מזכיר שם אביי ורבא. והגמ"ב ב"ב (ק"א ע"ג) רבא קרא על אביי "סכינא חריפא" וברש"י בחולין ל"ז ע"א מפרש: לב פתוח לו בסברא. ומובא בתענית כ"א ע"ב שהיתה לו פריסת שלו' משמים כל ערב ש"ק!

ובאוה"ח הק' פ' קרח אומר לשון מפליא: "הצצתי מבין ריסי עין של אביי". וביאר הראשון רב (אבי היסוד"ע הניח את בנו אצל שלמיה) שאין זה לשון מליצה, שהרי האוה"ח הק' בהקדמתו לתורה כותב "נפתחו השמים ואראה מראות אלוקים" אלא שבלא ספק כשזה כפשוטו, שאמר פירוש בדברי אביי, ושמח אביי מאד בפירוש זה ונראה אל האוה"ח"ק ואז הציץ בין ריסי עיניו (אשרי האיש ע' רכ"ח).

ומובא ברבינו חננאל (סוכה מ"ד ע"ג) שמה שמצינו שמקשים שם על רשב"י מדברי אביי ורבא שהיו בדורות מאוחרים יותר מרשב"י, כיון שדברי אביי ורבא היו בקבלה שנמסרו בסנין. ולכן אפשר מהם להקשות על רשב"י!

הגמ' בפסחים (ק"ב ע"ג) מספרת על השידה אַגְרַת בת מחלת שיצואת עם מאה ושמונים אלף מלאכי חבלה, שכל א' מהם יש לו רשות לחבל בפני עצמו. ופעם אחת פגעה אותה שידה באביי, ואמרה לו: אם לא היו מכריזים ברקיע הזהרו בנחמני (שבת לג ע"א שזה היה שמו) ובתורתו הייתי מסכנת אותך! אמר לה אביי: אם חשוב אני ברקיע, גוזר אני עליכם שלא תעברו ביישוב לעולם! ובטורי אבן (נ"ג חגיגה ט' ע"ג) אומה, שמלאחר גזירת אביי עליהם אין יותר חשש לצאת גלילות במקום ישוב. ובמו"ק כ"ה ע"ב שכאשר אביי ורבא נפטרו, ונתברו הכיפות של גשרי החידקל ונשקו זה את זה!

ואחרי שראינו מה שכתבו תלמידי הבעש"ט על מן הבעש"ט הק', שאחרי כל השבחים אומר הבעל התניא הגדרה אולי כאביי, וראינו במעט את עוצם קדושתו וגדלותו של אביי, נבין עוד יותר עד כמה הגיעה קדושתו ומדרגתו של אדונו הבעש"ט הק', שזיכנו השי"ת שירדה נשמתו לעולם, ועתה ביום חג השבועות הוא יומא דהילולא דיליה. "זכאין כד שמעתון שבח דא שירתא, ותזכון ותיתבון בעילא דרתא, צבי ואיתרעי בן ומסר לן אורייתא". "אשרי העם שככה לו אשרי העם שה' אלוהיו".

ואיתא בעבודת עבודה (טאה"ש), שתלמיד הבעש"ט הרה"ק ר' נחמן מהורדונקא זצ"ל ראה בזמן נטילת ידים שהבעש"ט מכוון כונה שלא מתאים ע"פ כוונת האריז"ל. וכאשר שאל ע"ז את הבעש"ט הק' - לבש צורה ופשט צורה (היה זה בליה אחרי שכבו הנרות) וכן ישב זמן מה, והרה"ק הנ"ל נרדם. וכשהקיץ שאלו: מה אתה אומר כעת? וסיפר שראה עצמו במתיבתא דרקייע ומכריזין על דרשה שידרוש הבעש"ט הק', והתאספו הרבה נשמות וביניהם האריז"ל, ותוך כדי הדרשה התפלפלו הרבה בכוונת נט"י, והאריז"ל הק' הודה לבעש"ט שהכונה כמו שהוא כיוון!

אך להבין את עוצם חידוש ושגב המעשה הלז, עלינו לתור ולראות מי היה האריז"ל הק'. כדי להבין יותר רבותיה דהבע"ש שהאריז"ל מודה לדבריו.

קדושת ומדרגת האריז"ל הק' ז"ל

מובא בחיד"א במדבר קדמות (מסכת א' אות כ"ו) שהאריז"ל היה נטהר באפר פרה ע"י אליהו ז"ל ואז נחה עליו רוח"ק להפליא. והגם כי לא ראיתי כתוב רמז מזה, ולא שמעת, ליבי אומר לי שהרב ז"ל היה מעלים הדבר לרוב ענותנותו.

והעיד רח"ו שהאריז"ל היה מכיר לפי הבטח במצח כל מה שאדם היה עושה! (והוא רח"ו יכול היה ע"י מימוש הדופק האדם לדעת (שער הרוק"א א'). וסיפר ר' מאטיל סלונים שארבעים שנה הלכו אנשים עם כובע על המצח לכסות מחמת פחד האריז"ל שהיה אומר לכ"א העונות שלו.

ומובא בשבחי האריז"ל פ"ב שהעיד ע"ע שמים וארץ שאילו היה חי ומדבר שמונים שנה רצופים בלי הפסק, לא היה מסיים לומר מה שלמד (בתיב ע"ה) כשישן בש"ק פ' בלק בפרשת אתונו של בלעם. היוצא מזה שחצי שעה שינה של האריז"ל שוים לשמונים שנה רצופים דרשות בענין אתונו של בלעם.

ושם סוף פ"ג שמה שמסר לרח"ו בשנה ובעשר חודשים, (שהשקרה בני באהר של מרים) עמל ע"ז רח"ו כל החיים לסדר הדברים וכל המקובלים עמלים כל ימיהם ללמוד ולהבינם.

ובא וראה מה שמעיד האריז"ל על עצמו. שמביא בכתבי האריז"ל שפרקי היכולת היום מלאים בטעיות מכוונות שהכניסו הראשונים כדי שלא ישתמשו בכתר מלך הכבוד, שאם היה הספר בלא טעויות, היו בני"א יכולים לברוא בהם עולמות. ואמנם יש בידו לתקן כל הטעויות אלא שלא רצה מטעם הנ"ל. ז"א שהאריז"ל מעיד מפורש שיכול לברוא עולמות. ואמנם מסופר שהאריז"ל שלח להמורש"ל שבע תלמידים שיבואו לפני המהרש"ל בקרקא בקפיצת הדרך, ומסר להם באיזה קושיא עוסק, ומה הישוב על זה. ואח"כ הראו לו במרתף מעין בריאת שמים וארץ מה שעשו ע"י שמות הק'.

והשתא נקבל במעין דמעין יותר השגה במשמעות הדבר שהבעש"ט הק' זוכה שהאריז"ל מודה לשיטתו בכוונת נטילת ידים [שכידוע שמתגלים ושייכים לצדיק הדור!].

יעמוד על הברכה מצדיקי הרבים שהרימו תרומתם להוצאת הגליון

ידידנו הנכבד הרה"ה ר' אלימלך משה זילבר שליט"א לרגל היכנס בני הבה"ח כבוד שמעון ג"י לעותומ' צ' למול טוב ובשעט"מ ויה"ר שיראה ממנו ומכל יוצ"ח רוב נחת דקדושה וכט"ס אבי"ר

ידידנו הנכבד הרה"ה ר' בנימין פריימן שליט"א לרגל אירוסיו בני הבה"ח כבוד יוסף ג"י מפאריי החבורה ואשר זוכה לצינור מים ע"י כ"ק מרן ארמו"ר שליט"א למול טוב ובשעט"מ ויה"ר שיראה הבניין עדי עד ויראה ממנו ומכל יוצ"ח רוב נחת דקדושה וכט"ס אבי"ר

הלכות חג השבועות (ב)

א המלאכים כשהיו אצל א"א ע"ה אכלו בשר עם חלב, ובשעה שהקב"ה רצה ליתן תורה לישראל ביקשו המלאכים שישאיר אצלם התורה. והוכיח להם הקב"ה שהם לא קיימו התורה בשעה שאכלו בשר בחלב אצל אאע"ה, ולכן ניתנה תורה לישראל. ומשום שע"י אסור בשר בחלב קיבלנו התורה ולא המלאכים, אנו אוכלים קודם חלב ואח"כ בשר, להראות שמשום שאנו כן מקפידים ע"ז קיבלנו את התורה. וכיון שכן יש לפרט את יסודות ההלכה בענין ההרחקה בין בשר לחלב. וכן להיפך, שבזכות מצווה הזו ניתנה תורה לישראל וכדלהלן.

המתנה אחר אכילת בשר: פסק בשו"ע (יורה"ד פ"ט ס"א) דאחר אכילת בשר (וכן תבטיל שמעורב בו בשר רמ"א) אסור לאכול גבינה עד שיעבור ו' שעות.

טעם ההמתנה: מצוינו בראשונים ב' טעמים (א) שהבשר מושך טעם עד ו' שעות שמתעכל (רש"י חולין ק"ה) (ב) חיישינן שנשאיר ממשות של בשר בין השיניים, אבל אחר ו' שעות נחשב הדבר כמעוכל (נפ"מ הל' מאכיל פ"ט הכ"ח). ויש נפ"מ לדינא בין הטעמים. ולמעשה נקטינן כשניהם לחומרא. ולכן אם מצא בשר בין שיניו אפי' אחר שעברו ו' שעות, יש להוציאו ולעשות קינוח והדחה (רמ"א).

פרטי דינים במנין השעות: (א) מנין השעות הוא מסוף אכילת הבשר ולא מסוף הסעודה (הגר"מ). (ב) אם מסתפק אם עברו ו' שעות נחלקו בזה הפוסקים, ולמעשה אם עברו ודאי חמש שעות והספק היא רק על יותר מזה, יש להקל (היות ויש פוסקי דמקילין ודגי חמש ועוד משהו). (ג) אם בלע בשר שהיה בין שיניו בתוך ההמתנה של שש שעות, מנהג העולם להקל ולא ממתנים עוד שש שעות (הפלאה). (ד) אם הוא קצת חולה כגון שיש לו מיוחש קצת, יש להקל אחר שעה, ובלבד שיעשה קינוח והדחה (ש"ת חת"ם סיע"א).

קטנים: הנה הפוסקים דימו את דינם בענין זה להלכות שבת (בסיומין ש"ח"א) שמבואר שם דיני קטן, ולכן צריך לחלק וכדלהלן. **עד ג' שנים:** יש להקל שא"צ המתנה כלל, כי יש להם דין חולה ממש. **עד גיל שש:** גם חשוב צורך קצת (ר"א) שעד גיל תשע חשיב חולה קצת וסגי בהמתנת שעה (והיינו דווקא במאכל דצריך להם ולא סתם מיני מתיקה). **ומגיל שש:** יחנכו אותו בהדרגה. **ורבינו הנחל יצחק** הורה שקטנים יתנינו בל"ג לכה"פ שעה, ושיעור ההמתנה גדול יותר יחד עם גילם, שעתיים לבן שנתיים, וחמש שעות לבן חמש וכ"ו, ועד שש.

המתנה אחר אכילת חלב: מעיקר הדין אחר שאכל גבינה ובירך עליו ברכה אחרונה, מותר לאכול מיד בשר, ובלבד שיעיין בידיו שלא יהא נדבק בידו שום דבר מהגבינה, או ירחץ במים, וגם צריך לקנח פיו ולהדחו. והקינוח היא ע"י שילעוס מאכל גושי כמו פת ויקנח בו פיו יפה וגם ידיח פיו במשקה. ועצם השתיה נחשב כהדחה. אבל מ"מ כיון דבזוה"ק איתא שאין לאכול בשר וחלב "בשעתא חדא", לכן המנהג להפסיק חצי שעה גם אחר אכילת גבינה או תבשיל שמעורב בו גבינה (חצי שעה היו בכלל שעתא חדא). וגם אחר שיעור זה המנהג לעשות קינוח והדחה. אולם מנהג ובוה"ק להמתין שעה שלמה כדברי הזוהר הפשוטים.

אחר שתית קפה עם חלב, נחלקו הפוסקים האם צריך קינוח והדחה, והמנהג להקל.

שיעור ההמתנה קודם הסעודה: אלו הנוהגים לאכול מאכלי חלב קודם הסעודה, די שיברכו ברכה אחרונה, ויכולים מיד ליטול זיהיה לסעודת יו"ט, אם עד שיאכלו הבשר יתעכבו באכילת דגים ובזמירות למעלה מחצי שעה (כן משמע ממשנת מהר"א (ת"א יו"ד סי' א"א)) ומותר לברך ב"א אחר חלב על מנת לאכול בשר (פתי"ש שם), ויש שהחמירו בזה דאינו חשוב סלוק סעודה (רמ"א). וכ"ז אחר אכילת גבינה רכה. אבל אחר גבינה קשה צריך להמתין ו' שעות כמו אכילת בשר. ודנו הפוסקים בענין גבינה צהובה אם נחשבת כגבינה קשה (מאור השבת ח"ג סי' תכ"א), וכל אחד ינהג כמנהג אבותיו.

פרטי דינים נוספים: (א) מאכל פרווה שנתבשל בסיר בשירי או חלבי אפי' בן יומא אין בו כלל דיני המתנה (ש"ך פ"ט סי' ג' דק"א). (ב) יש לזיזה לכתחילה שלא לאכול בצל שנחתך בסכין חלבי תוך שש שעות מאכילת בשר (פמ"ג תצ"ד). ובצורך

תיקון ליל שבועות: איתא בזוה"ק (אבוה) שחסידיה הראשונים היו נעורים כל הלילה ועוסקים בתורה, וכבר נהגו רוב הלומדים לעשות כן, ואפשר לתת טעם ע"פ פשוטו לפי שישאל היו ישנים כל הלילה והוצרך הקב"ה להעיר אותם לכן אנו צריכים לתקן זה (מ"א תצ"ו). מי שאינו ישן בלילה הזאת יהיה לו לסימנא טבא דלא ינום ולא יישן מזלו ומובטח לו שישלים שנתו וזוכה לבנים ובני בנים ת"ח (הארי"ז). ביום זה העולם נידון על עוון ביטול תורה ובסגולת הלימוד בלילה הזאת יתקון המעוות (חפתי"ם). נביא כמה הלכות בענין זה וכדלהלן.

א יש לומר את סדר התיקון נחת ובכוונה, ומי שיש לו לב להבין צריך לכווין מה שאומר ובפרט בלימוד תורה שבע"פ, דיש פוסקים דס"ל דאינו יוצא י"ח לימוד התורה אם אינו מבין (שומע"ד פ"ג). ומי שאין לו לב להבין יאמר עכ"פ אף שאינו מבין (אמרי פנחס אות שכ"ה). אל ימהר לגמור, דטוב מעט ככוונה. ובדיעבד יוכל להשלים עד למחרת עד אמירת כתר (דברי חנה בשם הגה"ק בעל דברי יחזקאל). ובפרט השלמת אמירת תרי"ג מצוות יכול להשלים כל היום (סו"ת). (ב) הרואה חבירו מתחיל להירדם, אם משער בדעתו שרצון חבירו להקיצו מותר להקיצו (קת"ל).

ג כשאומר תרי"ג מצוות יכוין שברצונו לעשות כל מצווה ומצווה, ויעלה לו כאילו קיים את כל תרי"ג מצוות (ש"ת"ה יעב"ז). (ד) אף שבעלמא מבואר בחז"ל שאין אדם לומד אלא במקום שליבו חפץ, מ"מ בליל שבועות מבואר בזוה"ק דיש ללמוד תנ"ך והיינו לעסוק בכ"ד ספרים לתקן תיקוני כלה. וכבר צווח החיד"א (כב דוד פ"א) על אותן הלומדים שאר לימודים, והזהיר שקודם שאר לימודים ילמדו סדר תנ"ך. (ה) לכתחילה יש לומר תיקון ליל שבועות **ברבים** (ש"ת"ה פ"ג). (ז) השותים במשך הלילה כמה כוסות טי"א או קאו"ע, אם בדעתו לשהות בכדי שיעור עיכול בין כוס לכוס יברך על כל כוס וכוס (ק"צ בה"ל).

ז מותר להמשיך באמירת התיקון לאחר עלוה"ש עד השינה שישן לאחר עלוה"ש בלא ברכה"ת (מהרש"ג ס"א). (ח) אין צריך ללכת באמצע אמירת התיקון ליטול ידיו בהגיע זמן עלוה"ש, אלא יגמור ואח"כ יטול. וכמו"כ מותר ללכת ד"א בלא נט"י ומותר לגעת בכל מקום.

ברכות: ברכת ענט"י: אינו מברך אא"כ עשה צרכיו או הטייל מים ושפסף קודם התפילה. **אלקי נשמה והמעביר שינה:** נחלקו הפוסקים בברכות אלו אם יכול לברך או לא (פ"ג שיה"ק). ואם הולך לישון שפיר יכול לברך בעצמו כשקם בבוקר.

ק"ש לפני שעולה על יצועו: הניעור בלילה אסור לו ללכת לישון מחצי שעה קודם עלוה"ש עד שיקרא ק"ש ויתפלל. וע"כ הניעור בלילה נכון להמתין עד זמן משיכיר ולקרוא ק"ש. וטוב שיתנה שקורא ק"ש על תנאי שאם יקום קודם זמן ק"ש הראשון יצא יד"ח ק"ש אז ולא עכשיו, כי לכתחילה מצווה מן המובהר לקרות בנ"ך. ומי שאין יכול להמתין בק"ש עד זמן זה צריך להעמיד שומר שיקיצו משנתו, ושעון מעורר לא מועיל (הגרש"א). אא"כ בטוח שלא יכבנו. ולגבי תפילה יש לסמוך להקל היות **יתפלל יותר טוב** אז, וגם שהוא ציבור גדול, אין לחוש שיתאחר (שבה"ל ח"י מ"ט).

ברכת המפיל: ההולך לישון לאחר עלוה"ש אינו מברך ברכת המפיל, ואף באופן שבשעת הברכה היא לפני עלוה"ש, היות יודע שישן רק לאחר מכן אינו מברך המפיל (בה"ל מסתפק וסב"ל).

מנהג אכילת מאכלי חלב: מקורו: **ברמ"א** (סי' תצ"ד סי"ג) שכתב ונוהגין בכמה מקומות לאכול מאכלי חלב ביום א' של שבועות. ונאמרו בזה הרבה טעמים ונבאר כמה טעמים והמסתעף מזה הלכה.

א **זכר לשתי הלחם:** (היות ויש דין שאסור לאכול מאותו לחם בסעודה חלבית ובסעודה בשירית, ולכן נאכלים תחילה מאכלי חלב ואח"כ מאכלי בשר בהכרח צריך להביא לחם אחר, וע"י יש זכרון לשתי הלחם). ולפי טעם זה לא מקיימים המנהג כשעושים סעודה חלבית בלילה. ויש שפקפקו עוד על המנהג הזה, היות ויש חיוב סעודה גם בלילה וא"כ צריך לאכול בשר (שעניי שטובח ס' תקט"ז).

קצת יש להקל באינו בן יומא (יד יהודה). ויש שכתבו שמנהג העולם להקל בזה בכל אופן (מבית לוי). (ג) חתך בצל בסכין של בשר ואלו, א"צ להמתין ו' שעות (רמ"א פ"ט).

קולות שיש שהקילו בשבועות: יש שהביאו שבחג השבועות אפשר להקל בדיני בשר בחלב (נעם אלימלך פ' משפטים) ונפרט כמה אופנים שמצינו שהקילו בזה וכדלהלן.

א אם כי מצוינו שצריכים לברך ברכה"מ בין סעודות מאכלי חלב לסעודות בשר, יש שהביאו שמ"מ בחג השבועות יש להקל בזה, ואין צריכים להפסיק הסעודה בברכה"מ, וסגי בקינוח והדחה כגבינה רכה (מ"א תצ"ד).

ב ויש שכתבו להקל בחג השבועות שמותר לברך ברכה"מ אפילו על מנת לאכול אחריו מאכלי בשר (פמ"ג מ"ו ס"ק) אף למחמירין דכשחושב על מנת לאכול לא הוי סילוק.

ברכת הנהנין על מאכלי חלב: עוגת גבינה: בהכנת עוגת גבינה, לרוב מערבים בו קמח באיזה צורה שהיא, ולכן ישנם מצבים שברכתה מזוונת, וישנם מצבים שברכתה שהכל, ולפעמים צריכים לברך שתי ברכות וכדלהלן.

א **אפויים ביחד:** עוגת גבינה שנעשה משני שכבות, כשהתחתונה כמו בסיס אפויי מכבד, ומוסיפים עליו גבינה לבד. אם נאפו יחד אינו מברך עליו אלא **מזוונת**, אך לא יתחיל לאכול מהגבינה אלא מהבסיס.

ב **אינם אפויים יחד:** אך אם אינם אפויים יחד, נחשב העוגה כשני מינים שלא בתערובת. ואז מברך שתי ברכות על העיקר לבד מזוונת, ועל הגבינה לבד שהכל. ואם הבסיס דק וגם אינם נעשות לתת טעם ורק להחזיק את הגבינה, **מברך שהכל** ופוסר את הבסיס. אך בדרך כלל גם הבסיס של בצק שהוא דק מ"מ מוסיף טעם טוב בהעוגה, וא"כ נחשב לשני מינים.

ג **קמח מעורב בגבינה עצמה:** אם קמח מעורב בגבינה עצמה ומטרתה לתת טעם, מברך עליו רק מזוונת.

בלינצ'עס: מנהג העולם לברך עליהם רק מזוונת ואף שממלאים את המילוי רק לאחר טיגון, כיון שהגבינה הוא בא רק כדי לתת להטעים החביתיות (שבה"ל ח"ו ס"ח). ולפ"ז יוצא דאם מניחים בתוכו הרבה גבינה יהא צריך לברך שתי ברכות.

ברכה אחרונה על גלידה: יש חילוק בין משקה לאוכל לענין השיעור של ברכה אחרונה, דמשקה שיעורו ברביעית, בכדי זמן שתיית רביעית. ובאוכל כוית בכדי אכילת פרס. ובגלידה נחלקו הפוסקים אם נחשב לאוכל או למשקה. ודעת הגר"ש וואזנר זצ"ל שדינו כאוכל.

ברכה אחרונה: בעוגות מכל סוג שהוא, כדי לברך ברכה מעין ג' צריך לכתחילה לאכול מהקמח לבד שיעור כוית כד"פ. ואם לא אכל כשיעור זה אלא רק בצירוף גבינה וכיו"ב, נחלקו הפוסקים בזה, ובדיעבד אפשר להקל (פמ"ג ר"ח ס"ק מ"ח). וכ"ז דווקא באופן שזה מעורב לגמרי כמו טורט. אך אם הגבינה לעצמה והקמח לבד, אף בדיעבד לא מועיל צירוף.

"זהו נכונים ליום השלישי"

הודעה משמחת

דנו לחיובי תלמידי חכמים וחסידים בכל הודעה
 כי נבטיק פ"ר נשא אהר"ג
 שיעור ספרות לפני התקדש יום סתן תורה
 נתאסף כאיש אחד בלב אחד

לסדר לימוד בצוותא

המכביר לרין אסיר את תפיסת אור מרומנו שאר
 החסידות אשר כנולדו החיים בליבם תורה ליקות קבלת
 הודעה. כך נולדו והאשפת הנפשים כימאר רבא"ר
 טיעונו בודד

אל תחפין את הודעתנו הבודד
 להבדיל באהלה של תורה תחנה בכל
 ההשפעת ביום קבלת התורה

17:00.....סדר הלימוד בשעה
 18:20.....שיעור פרקי אבות
 כ"כ סוף אסיר שליט"א מושבת
 חכמים וכן קניית התורה

בבית התורה
 ארבע לתורה